

बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण)
अधिनियम, २०१५ अंतर्गत बालकांसाठी
संस्था चालविणाऱ्या स्वयंसेवी संस्थांचे
अनुदान वितरीत करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन
महिला व बाल विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक- बालगृ-२०२३/प्र.क्र.२०२/का-०८
नविन प्रशासन भवन, तिसरा मजला,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक- ३१ मार्च, २०२४.

वाचा :-

आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे यांचे पत्र क्र.मबाविआ/बावि/का-५/
अनु./२०२३-२४/१५६८, दि.११.०३.२०२४

प्रस्तावना :-

बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम, २०१५ व सुधारित अधिनियम २०२१ अंतर्गत मुख्यतः विधी संघर्ष ग्रस्त बालके व काळजी व संरक्षणाची गरज असलेली बालके (वय ० ते १८ वर्षे) इत्यादी मुलांचे संरक्षण, शिक्षण, संगोपन व भावी आयुष्यात जबाबदार नागरिक बनविण्याच्या हेतूने बालगृह योजना राबविली जाते. यासाठी शासकीय तसेच शासनाने मान्यता दिलेल्या स्वयंसेवी बालगृहातील काळजी व संरक्षणाची गरज असणाऱ्या बालकांना अन्न, वस्त्र, निवारा, संरक्षण, वैद्यकीय सेवा, शालेय शिक्षण, धंदेशिक्षण, इतर प्रकारचे सहाय्य देऊन समाजात मानाने जगण्यासाठी योग्य असे बनविण्यात येते.

महिला व बाल विकास विभागांतर्गत बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम, २०१५ व सुधारित अधिनियम २०२१ अंतर्गत बालकांसाठी स्वयंसेवी संस्थांमार्फत चालविण्यात येणाऱ्या संस्थांचे सन २०२५-१६ ते सन २०२०-२१ या कालावधीतील प्रलंबित अनुदान मागणी क्र.एक्स ०१, २२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण, ०२, समाजकल्याण, १०२, बालकल्याण, ०२ स्वयंसेवी संस्थांना अनुदान, (०२)(०३) संगोपन व संरक्षणाची गरज असलेल्या मुलांसाठी संस्था चालविणाऱ्या स्वयंसेवी संस्थांना सहायक अनुदान (अनिवार्य) (२२३५ ३०४१) या लेखाशिर्षांतर्गत ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेत्तर) या बाबी खाली अदा करण्याची बाब शासन विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

महिला व बाल विकास विभागांतर्गत बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम, २०१५ व सुधारित अधिनियम २०२१ अंतर्गत बालकांसाठी स्वयंसेवी संस्थांमार्फत चालविण्यात

येणाऱ्या परिशिष्ट-अ येथील संस्थांचे सन २०२५-१६ ते सन २०२०-२१ या कालावधीतील प्रलंबित अनुदान रकाना क्र.४ मध्ये नमूद केल्यानुसार आणि परिशिष्ट-अ येथील संस्थानिहाय विवरणपत्राप्रमाणे आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे यांना वितरीत करण्यास या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे.

(रु.लक्ष)

लेखाशिर्ष व बाब	अर्थसंकल्पीत तरतूद	यापूर्वी वितरीत तरतूद	वितरीत करण्यात येणारी तरतूद
१	२	३	४
(०२)(०३) संगोपन व संरक्षणाची गरज असलेल्या मुलांसाठी संस्था चालविणाऱ्या स्वयंसेवी संस्थांना सहायक अनुदान (अनिवार्य) २२३५ ३०४१ ३१ सहायक अनुदाने	८२८.६२	५४४.५२	२८४.९०
एकुण	८२८.६२	५४४.५२	२८४.९०

२. सर्वोच्च न्यायालयाने रिट याचिका क्र.४/२०२० मध्ये दिलेल्या निर्देशानुसार निधी वितरणामध्ये होणारा अनावश्यक विलंब टाळण्यासाठी सदर निधी तात्काळ संबंधित संस्थेस आयुक्तालय स्तरावरून वितरीत करून त्याबाबतचे उपयोगिता प्रमाणपत्र विहीत नमून्यात शासनास तात्काळ सादर करावे.

३. हा शासन निर्णय वित्त विभाग, अनौपचारिक संदर्भ क्र.१०६/व्यय-६, दि.३०/०३/२०२४ अन्वये त्या विभागाने दिलेल्या सहमतीस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२४०३२७११२११३३८३० असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(डॉ.निलेश ज.पाटील)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/ सदस्य, विधानसभा/ विधानपरिषद, विधानमंडळ, मुंबई
४. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/ विधानपरिषद, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
५. मा.मंत्री, महिला व बाल विकास यांची खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. सचिव, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
७. प्रधान सचिव (व्यय), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई

८. आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे
९. महालेखापाल- महाराष्ट्र-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर
१०. महालेखापाल- महाराष्ट्र-१/२ (लेखा परिक्षा), मुंबई / नागपूर
११. सर्व उपसचिव, सर्व अवर सचिव, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१२. उपायुक्त (बाल विकास), महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे
१३. कक्ष अधिकारी, वित्त विभाग (व्यय-६/ अर्थसंकल्प-७), मंत्रालय, मुंबई
१४. कक्ष अधिकारी, नियोजन विभाग (का-१४७२), मंत्रालय, मुंबई
१५. कक्ष अधिकारी (अर्थसंकल्प), महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना सदर निधी बी.डी.एस. प्रणालीवर वितरीत करण्याच्या विनंतीसह अग्रेषित.
१६. सर्व जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी.
१७. सर्व कार्यासने, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१८. निवड नस्ती, का-०८.

परिशिष्ट-अ

सन २०१५-१६ ते सन २०२०-२१ या कालावधीतील संस्थानिहाय प्रलंबित अनुदान

अ.क्र.	जिल्हा	संस्थेचे नांव	वितरीत अनुदान
(१)	(२)	(३)	(४)
१	मुंबई शहर	बी.जे.होम कनिष्ठ बालगृह	९९५५८१
२	मुंबई शहर	महाराष्ट्र स्टेट वुमेन्स कौन्सिल आशासदन	७६७२०
३	मुंबई शहर	चिल्ड्रन एड सोसायटी मुंबई	२२३५५०४२
एकूण मुंबई शहर			२३४२७३४३
४	रत्नागिरी	कै.जानकीबाई (आक्का) तेंडूलकर महिलाश्रम लांजा संचलित प्राथ.कनिष्ठ वरिष्ठ मुलींचे बालगृह लांजा.	७४५५९६
५	रत्नागिरी	डॉ न.दा.पानवलकर बालगृह रत्नागिरी ता.जि.रत्नागिरी	२९११३१
एकूण रत्नागिरी			१०३६७२७
६	पालघर	श्री गिरीवनवासी प्रगती मंडळ संचलित मुलामुलींचे बालगृह, नरेशवाडी ता. डहाणू जि. पालघर	१९४९०५०
एकूण पालघर			१९४९०५०
७	सातारा	मांगल्य शिक्षण प्रसारक मंडळ पुणे संचलित बालसदन पाडेगाव ता. खंडाळा जि. सातारा	६२७७८४
८	सातारा	अपंग कल्याण व पुनर्वसन संस्था दहीवडी संचलित सिद्धनाथ बालसदन दहीवडी ता. माण जि. सातारा	५४६०२
एकूण सातारा			६८२३८६
९	कोल्हापूर	जिल्हा परिवीक्षा अनुरक्षण संघटना संच कै डॉ अहिल्याबाई दाभोळकर कन्या बालगृह मंगळवार पेठ कोल्हापूर	२३९२८०
१०	कोल्हापूर	कागल एजु केशन सोसएटी देव चंद शाह बालगृह कागल ता कागल जि कोल्हापूर	९१०००

अ.क्र.	जिल्हा	संस्थेचे नांव	वितरीत अनुदान
११	कोल्हापूर	कागल एजु केशन सोसएटी संच वाय डी माने बालगृह कागल ता कागल जि कोल्हापूर	२५९७२०
१२	कोल्हापूर	डिलिपसिह राजे घाटगे संच एस ओ एस बाल ग्राम पन्हाळा	१८६७२०
१३	कोल्हापूर	जिल्हा परिवीक्षा अनुरक्षण संघटना संच अनिकेत निकेतन बालगृह मंगळवार पेठ कोल्हापूर	१८२१६०
एकूण कोल्हापूर			९५८८८०
१४	अहमदनगर	आदर्श ग्रामीण महिला मंडळ, टाकळी ढोकेश्वर संचलित गोकूळ बाल सदन, टाकळी ढोकेश्वर, ता. पारनेर, जि. अहमदनगर	१६६७५१
१५	अहमदनगर	जिल्हा अनुरक्षण संघटना संचलित संचलित निराधार निराश्रीत बालकाश्रम, झारेकर गल्ली, अ. नगर	८५७४६
एकूण अहमदनगर			२५२४९७
१६	पुणे	एस .ओ .एस .चील्डन व्हिलेज, पुणे	१०३११७
एकूण पुणे			१०३११७
एकूणात एकूण			२८४१००००

(डॉ. निलेश ज. पाटील)
कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन